

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 720.—
Fél „ 360.—
Hegyed „ 180.—
Egy hóra 60.—

SZEGEDI NAPLÓ

Megjelenik reggel és délután.

Szerkeszt. és kiadóhiv. Dugonics-tér 12. sz.

Telefon: szerk. 340 kiadóhiv. 94

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP

„A béke helyreállott.”

Praznovszky követ beszéde a trianoni béke életbeléptetésénél.

Páris, július 27. (MTI.) A trianoni békeszerződés ratifikációs okmányainak kicserélése a szokásos szertartás mellett ment végbe. Az elnöknek az aktus megnyitásakor mondott üdvözlő szavaira Praznovszky Iván rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a következőket válaszolta:

— Elnök ur! Igen meghatottak azok a jóindulatu szavak, amelyeket szíves volt hozzám intézni. Tény az, hogy a béke helyreállott. A békeszerződés életbeléptet. Véres küzdelmek hosszú évei után a béke napjainak a megnyugvás, az elégtétel és az öröm napjainak kellene lenniük az egész emberiség számára. Szerencsétlenségünkre nem így áll a dolog Magyarországon. A legkeményebb békeszerződést, amit a történelem valaha ismer, rótták Magyarországra, amely fájdalommal viseli tragikus sorsát. Mindazonáltal kormányunk kész lojálisan végrehajtani kötelezettségét. A legfőbb érdek azonban mindannyiunkra nézve nemcsak abban a tényben áll, hogy a szerződés betűszerint végrehajtandó, az a cél, amit sohasem volna szabad szem elől téveszteni, a tartós békében áll és tartós béke csak úgy lehetséges, ha a Magyarországgal szomszédos államok a békülékenységnek ugyanattól a szellemétől vannak áthatva, mint a magyar kormány maga. Csak ezen a módon lehet megtalálni a szolid és tartós béke alapját annak az egyetértésnek, amely Kelet-Európa számára annyira nélkülözhetetlen.

Egyetlen pontban marad Magyarország hajthatatlan s ez azon szerencsétlen honfitársaim sorsa, akik évezredes hazájuktól akarataik ellenére el vannak szakítva. Magyarország számít mindazokra, akik a szerződést aláírták. A nagyhatalmak hathatós támogatására ép úgy, mint a többi államokéra, annak érdekében, hogy a nemzetiségi kisebbségek javára létrejött megállapodások ne maradjanak holt betűk, hanem hogy ezeket lojálisan tiszteletben tartásuk a kormányok azokban az államokban, amelyek a régi Magyarországból területéhez jutottak. Erre föl hívni a figyelmet ez ünnepélyes órákban legszentebb kötelességemnek tartom.

Praznovszky szavai a jelenlevőkre mély benyomást tettek.

Páris, július 27. (M. T. I. szikratávirata.) A trianoni békeszerződés jegyzőkönyve vételének szertartásakor Jules Cambon a következő rövid beszédet mondotta:

— Az a szerződés, amit most végérvényesen becikkelyezünk, nem tudta elkerülni, hogy azzal a kritikával találkozzék, amellyel minden emberi mű találkozik, azonban a béke szellemében szerkesztettük meg és valamennyi itt jelenlevő hatalom számít arra, hogy valamennyien közös jóakarattal fogjuk alkalmazni és ezáltal újból megvalósul az a mondás: Béke a jóakaratu embereknek.

Ezután Praznovszkyt üdvözlötte röviden az elnök.

A miniszterelnök kezdeményezésére történtek a politikai letartóztatások.

— A nemzetgyűlés mai ülése.

Budapest, július 27. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. A jegyzőkönyv hitelesítése után Gerencsér István az oktatási és pénzügyi bizottság előadója a testnevelésről szóló törvényjavaslatot nyújtja be.

Ezután következik az interpellációs könyv fölolvastása, amelybe hét interpellációt jegyeztek be.

Majd áttértek az indennitási törvényjavaslat általános vitájának folytatására. Első főlzóaló Meskó Zoltán.

Az indennitást elfogadja, nem bizalmatlan a kormány iránt, amennyiben a keresztény és kigazdapárt törekvéseivel iparkodik mindenben egyetérteni. Kifogásolja a kormány összetételét, kifogásolja, hogy a belügyminiszter és a külügyminiszter még most is pártokon kívül állanak. A jelenlegi kormány eltér attól a programtól, amelyet az előző kormányok adtak. A Jászí-Kunfi-féle demokráciából nem kér. Nem kell Meskónak a „parfümös lipótvárosi demokrácia” és a „foghagymaszagu Dohány-utcai” sem kell neki. Később arról be-

szél, hogy azzal nem lehet egységes pártot alakítani, hogy egy pártból kilépnek és átmennek a másikba. Csakis olyan pártnak lehet létjogosultsága, amelyet a tömeg támogat.

A keresztény irányzat politikája — mondja — határozott politika, amelytől az ország sorsa függ. A keresztény társadalmat rá kell vezetni az eddig lenézett kereskedelmi pályára.

Főlemlíti, hogy a világsajtót is bejárta az a hír, hogy

a volt király újabb látogatásra készül.

A husvétii látogatása előtt is megjósolták ezt, de akkor senki sem hitte. Most is megjósolták, sőt

egyesek azt mondják, hogy már Magyarországon van.

Kérde a kormányt, mit tud erről és hajlandó-e megtenni a lépéseket, hogy a husvétii események meg ne ismétlődjenek. Abban a reményben, hogy a kormány minden szükséges intézkedést megtesz, hogy ez lehetetlenné váljék, az indennitást elfogadja.

Rassay beszéde.

Ezután Rassay Károly szólalt föl és megállapítja, hogy a demokrácia kérdésében a magyar nép lelke nem olyan kifinomodott, hogy ezt a borzasztóan komplikált problémát meg tudná érteni. Tiltakozni kell az ellen a gondolat ellen, hogy a nemzetgyűlés időtartama két éven túl csak egy nappal is meghosszabbították. A pénzügyminiszter pénzügyi politikájával nem kíván foglalkozni. El kell jönni annak az időnek, amikor megállapítandó lesz, vajjon a pénzügyminiszter optimizmusa helytálló, vagy sem. Ebben a tekintetben a pénzügyminisztert nem egyedül illeti a felelősség.

Foglalkozik azután a kinevezésekkel. Olvasta, hogy egy nyugalmazott főispánt kineveztek a közgazdasági bíróság elnökévé. Az ilyen kinevezéseket akkor, amikor mi a tisztviselőinket nem tudjuk elhelyezni, a legnagyobb rosszalással fogadjuk. Foglalkozik a politikai letartóztatásokkal. Elítéli, hogy a rendőrség naphosszat előzetes letartóztatásban tart olyanokat, akiknek bűnösségére vonatkozólag semmilyen konkrét adat nem merült föl. A kormány félhivatalosa kijelentette, hogy a hazaárulási pörben letartóztatottakról nem tud. Ezt kétkedéssel fogadja. Kérde a kormányt, hogy perhorezkálják-e azokat a politikusokat, akik a nemzet érdekében érintkeznek egyes külföldi politikusokkal, ahogyan már a háboru előtt Windischgraetz és Pallavicini is eljárta. Itt utal Windischgraetz „Élményeim” című könyvének arra a szakaszára, amely szerint Windischgraetz a tescheni Oberkommandó folytatótt tárgyalásokat Conráddal, az akkori magyar miniszterelnök megbuktatása tárgyában.

A sajtót nagy sérelem érte a miniszterelnök részéről. Nem tudta megérteni, hogy mi az oka annak, hogy most a lapok tele vannak hazaárulási vádakkal.

Friedrich: Aki a kormány megkerülésével többet ígér a külföldnek, az ország kárára, azt egyszerűen le kell csukni.

Rassay: Nem tudja megérteni, hogy a lapokban megjelenő vádak milyen célt szolgálnak és ha azok konkrétumok, miért nem kerülnek a bíróság elé. Tessék a kormánynak a jogrendet minden vonatkozásában fontartani, hogy itt az országban

trónkövetelő agitációt szabadon ne folytassanak.

(Közbeszólás: Ezt a legitimisták ugyis kizárják.) 14 vármegyével ezt a kérdést úgy sem lehet elintézni. Elvárom a kormánytól, hogy ne térjen ki a hazaáruló bűnözők és a felelősség elől és a tárgyalásokat folytassa le és azokat a tényeket hozza majd a nemzetgyűlés elé. A kormány külpolitikáját hibáztatja. Az indennitást elfogadja.

Miről tárgyalt Windischgraetz Conrád tábornaggal?

Windischgraetz röviden reflektál Rassay kijelentésére és nem tudja sehogy sem megérteni, hogy Ras-

say miért hibáztatja az általa fölhozott ismeretlen forrásból jövő adatokat. Egy olyan nagyfontosságú ügy, amely az ország katasztrófáját idézte elő, igazán a nemzetet érintő ügy amelynek tárgyalása a nemzetgyűlés elé tartozik. Kijelenti, hogy nem volt szó a Conráddal való tárgyalásról Tisza megbuktatásáról és Andrásynak külügyminiszterre való kinevezéséről. Csak azt akarta célozni, hogy a közös ügyek intézése Magyarországot kezében maradjon. A továbbiakban kijelenti, hogy a nemzetgyűlés nemcsak abban, hanem a többi cselekedetekben is a legobjektivebben vizsgálja meg eljárását.

A miniszterelnök válasza.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök szólalt föl és foglalkozott Rassay kijelentéseivel. Rassaynak az a kijelentése, amely szerint a kormány megtiltotta volna, hogy ellenzéki nyilatkozatok a lapok közétégyenek, teljesen alaptalan, a kormány mindössze egy bizalmas írást küldött a lapoknak, amelyben figyelmeztette őket arra a káros hatásra, amelyet Károlyi és társainak nyilatkozatai okoznak. Ha Károlyi Magyarországon volna, akkor a börtönben ülne, ahonnan nyilatkozatokat közzétenni nem volna alkalma. Ami a Persián és Rejöd ellen megindított eljárást illeti, a kormány semmiféle felelősség elől ki nem tér. Az igazságügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy az ügyről semmit sem tud,

minden az én kezdeményezésemre történt.

Nekem olyan adatok vannak birtokomban, amelyek kötelességemre tették, hogy a rendőrség részéről vizsgálat tárgyává téssem a dolgot. Ami azt a vádat illeti, hogy a liberális képviselők, vagy a liberális blok, vagy a munkások és polgárok pártja ellen valamilyen eljárás indított volna meg, ez nem felel meg a tényeknek. A kormány ilyen nyilatkozatot soha sem tett. Ami azt illeti, hogy magyar politikuskoknak külföldi politikuskokkal szabad-e érintkezniük és egyéb más kérdést is megbeszélniük, ez természetesen, de figyelmezteti a képviselőket, hogy a kormány tudta és hozzájárulása nélkül nem szokás, nem ildomos és az országra nézve káros, ha megbeszélések folynak külföldi politikuskok között, mert nincsenek abban a helyzetben, hogy úgy ismerjék a külpolitikai helyzetet, mint a kormány. Tehát legalább a kormány hozzájárulását kell kérni az ilyen megbeszélésekhez. Hogy voltak más képviselők, akik ilyen megbeszéléseket folytattak, mint Teleki, erre vonatkozólag kijelenti, hogy a kormány hozzájárulásával folytatott Teleki tárgyalásokat.

A napirendi indítvány során kimondta a Ház, hogy legközelebbi ülését holnap tartja a mai napirenddel.

Ezután az elnök 5 perc szünetet rendelt el. Szünet után áttértek az interpellációkra.

Felsőbb osztályba nem léphet..

Rassay Károly kéri a Ház határozatképességének megállapítását. Az elnök konstatálja, hogy a Ház határozatképtelen és az ülést fölfüggeszti.

Bottlik alelnök újból megnyitja az ülést.

Rassay Károly a IV. osztályt elvégzett, de a felsőbb osztályba lépéstől eltöltött tanulóokra vonatkozó rendelet revíziója tárgyában terjeszti elő interpellációját a közoktatási miniszterhez.

Vass József kultuszminiszter válaszában kijelenti, hogy szükség volt erre a rendeletre, mert eddig minden korlátozás nélkül fölkerülhettek a tanulók a VII. és VIII. osztályig egy-két pótvizsga árán. A rendeletnek az volt az intenciója, hogy a IV. osztályu tanulók, akik gyenge eredményt mutattak föl, magánúton utólagosan pótolják az elmulasztottakat és az volt a célja, hogy meglássítsa a tanulmány folyamatát, mert a tanári testület nem lát garanciát arra nézve, hogy a felsőbb osztályok nagy anyagát az alsóbb osztályok gyenge alapjaira föl lehessen építeni. Az interpellációra kénytelen kijelenteni, hogy a tanév megkezdése előtt a rendeletet revízió tárgyává nem teheti, mert ez a rendelet már életbe lépett. Idővel az összes ide vonatkozó rendeletek revízió alá fognak kerülni. A maga részéről kijelenti, hogy az interpelláló aggályait némi tekintetben osztja és azon lesz, hogy az aggályokat eloszlassa.

Az interpelláció tudomásulvétele után Paczek Géza Back Andor kun-médgyesi főszolgabíró fölfüggesztése és Ács Sándor kunmadarasi főjegyzőnek állásába való visszahelyezése tárgyában interpellál, amit kiadnak a belügyminiszternek.

Tomory Jenő kéri a belügyminisztert, hogy Péchy Péter, a csengeri járás helyettes főszolgabírójának hivatalos hatalommal való visszaélése és Szatmár vármegye botrányos közigazgatása tárgyában tegye meg a szükséges intézkedéseket. Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Muszi István kérte a földmivelési minisztert, hogy hajlandó-e az aszályos időjárás következtében kigérett legelők följavítására a Lásaberdőben való legeltetést engedélyezni.

Nagyatádi Szabó István földmivelési miniszter kijelenti, hogy ha ebben a tárgyban az egyes községek megkeresik, a lehetőségig eleget tesz.

A válasz tudomásulvétele után az ülés háromnegyed 3 órakor véget ért.

KORZÓ-MOZI

Csütörtökön

Szenzációs társadalmi slágerdráma

John titka.

Szerelmi történet 5 felvonásban.

Azonkívül a pompás kisérő műsor.

Előadások szerdán 5, 7 és 9 órakor a téli, csütörtökön 5, 7 órakor a téli, 9 órakor a nyári helyiségben.

Rendes helyárak.

x Joachim Ferenc képiállítása az Engel-féle műkereskedés nagytermében. Nyitva délelőtt 9-1-ig, délután 3-8-ig.

Nagyatádi Szabó nyilatkozata a célzatos és komolytalan vádakról.

A politikai köröket élénken foglalkoztatják azok a célzatos támadások, amelyek nagyatádi Szabó István földmivelésügyi minisztert érték és amelyek az egyik kurzus lap utján találtak nyilvánosságot. A románokkal való paktálás vádját igyekeznek rásütöni bizonyos kezek nagyatádi Szabóra.

A földmivelésügyi miniszter, aki néhány napig vidéken tartózkodott, a fővárosba való visszaérkezése után nyilatkozott a személyét ért támadásokról.

Nagyatádi Szabó a következőket mondotta:

— Az egész támadás annyira célzatos és komolytalan, hogy nem tartom érdemesnek az ellenem fölhozott vádak anyagával komolyan foglalkozni. Egyelőre nem látom szükségesnek, hogy megfeleljek ezekre a támadásokra. 1919 augusztusban a román hadsereg budapesti bevonulása után és a későbbi hetekben is a románok több magyar politikusként kilincseltek a magyar-román együttműködés tervével. Ezeket az ajánlatokat olyan magyar politikusként, akik elsősorban hazájuk érdekeit tartották szem előtt, komolyan soha sem vették. Tény az, amit Friedrich is kijelentett, hogy 1919 augusztusban figyelmeztettem őt, amikor megtudtam, hogy a románok el akarják fogni. Tudom, hogy egyesek ezt ellenem érv gyanánt használják föl. Én mindig magyar lelkiismeretem szerint cselekedtem. A Kiszegedpárti Értesítő tuzott és helytelenül nekem címzett nyilatkozata okozta jórészt a dolog elmergesítését. Lelkiismeretlenség az ország nehéz helyzetében vezető állásban levő politikusként ellene irányuló támadásokkal a politikai egyensúlyt megzavarni és a külföldnek rólunk alkotott véleményét megrontani.

„Nova Szegedin“ a kiűrités előtt.

A kendergyár beszüntette a munkát, de a városban munkásokat toboroz a kiűrités utáni teljes üzemhez. — A fűrészgyár újra alkalmazta elbocsátott munkásait. — Csak a termést szeretnék még a szerbek.

A szomorú trianoni béke életbe lépett, a város figyelme tehát fokozott mértékben a testvérváros felé fordul, amelyet a megszállók „Nova Szegedinnek“ hívtak eddig és az anyavárosához való tartozandóságnak még az emléket is ki akarták törölni a színmagyar lakosságból. Erre szolgált a szigorú átkelési tilalom, a durva és megalázó motozás és az erőszakos, törvénytelen megszállás minden kegyetlensége, amelyet csak egy tehetetlen, jövedelmétől és megélhetésétől megfosztott lakossággal lehetett elkövetni.

Most a megszállás pünkösdi királyságának végén nem akarunk visszatérni újra az igazságtalanságokra és rablásokra (másnak nem nevezhetjük a járványkórház és a középületek fölszerelésének elhordását) sem az öldöklésekre (mert jól emlékezik még mindenki a durva szívű renegát Popov őrmester tiszta parti kalandozásaira) mindössze megállapítjuk, hogy az utóbbi hónapok enyhébb közigazgatási szelleme és szépszerével való elszerbesítési törekvés részint hiábavalónak, részint céltalannak bizonyult.

Ma már maguk a szerbek is be-

A köztársasági párt válasza a paktum-vádra.

Az országos köztársasági párt éleshangú nyilatkozatban felel a román paktum vádjára. Kijelenti, hogy ezt a paktumot, egyértelműen és a limine visszautasították és semmiféle puccsban részt nem vettek. A Persián-ügyben fölhozott vádak „egy politikai rémregényről fantáziájából született aljas hazugságnak“ bélyegzi a párt, amely kijelenti, hogy a „ragalmazó gazemberek“ ellen a bünvádi följelentést megtették.

Amiről suttognak.

A Világ mai vezércikkében Hegedüs Loránt pénzügyminiszterrel kapcsolatosan a következő sorokat írja: „Hegedüs rosszakarói már suttogják Hegedüs utódjának a nevét, azét a pénzügyi politikust, akit állítólag Hegedüs ajánlott utódjául, még pedig ugyancsak a pénzügyminiszter rosszakarói szerint azért, mert ez az utód ekrazittal robbantana, nem csupán dinamittal és így visszairatná Magyarországgal Hegedüs Lorántot...“

Rupert sajtópöre.

Budapest, július 26. Pár héttel ezelőtt Rupert Rezső a nemzetgyűlésen éles támadást intézett Eckhardt Tibor sajtófőnök ellen, Eckhardt nyilatkozatban fölcsólitotta Rupertet, ismételve meg támadását az immunitás védelme nélkül, hogy felelősségre vonhassa. Rupert erre a lapokban Eckhardthoz nyílt levelet tett közzé, amelyben vádjait megismételte. Eckhardt Rupert ellen sajtó útján elkövetett ragalmazásért tett följelentést. A rendőrség a nyomozást befejezte és az iratokat a királyi ügyészség útján a büntető törvényszékhez tette át, hogy Rupert mentelmi jogának fölfüggesztését kérje.

szintén alkalmazta régi munkásainak nagyrészét, hogy a közeli kiűritéskor azonnal megkezdhesse a munkát.

De más körülmények is arra engednek következtetni, hogy a legrövidebb időn belül megtörténik a kiűrités. A szerbek ugyanis intézkedéseket tettek a megfelelő számú vasuti kocsinak és vasuti személyzetnek rendelkezésre bocsátására és nemsokára beszüntetik az Ujszegedig közlekedő hajójáratokat is.

— Csak még a termést szeretnék betakarítani, mondják a szegedi kettősirtokosok és bár számitani is lehet erre az utolsó visszaélésre, mégis örömmel várják a fölszabadulást.

A kedvező hírekre természetesen nagy kereslete lett Szegeden az ujszegedi ingatlanoknak, sőt lakás-kiadások is történtek már megbizási úton, ami viszont a nagy városi lakáshiánynak tudható be és az élelmeselek előrelátásának, akik közül soknak sikerült is nehéz lakásgondjait megoldani.

Befejezték Paksy detektív kihallgatását.

— A Tisza-pör. —

A mai tárgyaláson folytatta a bíróság Paksy detektív kihallgatását. Elnök: Jelen volt Sztanykovszky kihallgatásánál?

Tanu: Nem! Nem volt jelen, de tud arról, hogy beismerő vallomását megelőzően Sztanykovszky beszélt védőjével, Lengyel Zoltánnal. Hogy Sztanykovszky miért vonta vissza vallomását, azt Lengyel Zoltántól tudom. Tőle hallottam, hogy Sztanykovszkyné kérte Lengyelt a védelem elvállalására, mert becsapták. Lengyel Zoltán elbeszélése szerint egy katona kereste föl Sztanykovszky feleségét és arra kapacitálta az asszonyt, hogy keresse föl Friedrich egyik védőjét Baksai Miklóst, mert az férje érdeke. Egyetlen mód, hogy Sztanykovszky vonja vissza beismerő és Friedrich-kezt is terhelő vallomását és a lehetőséghez képest diffamáló dolgokat keverjen a vallomásába Sztupka, Ulein és Lengyel ellen. Sztanykovszkyné fölhevítte az urat, hogy visszavonó vallomását írja meg és egyben igyekezzék bemocskolni a hadbírószágon szereplőket. Mindezt Lengyel mondotta el előttem Sztupka alezredes urnak.

Paksy ezután az elnök kérdésére Naphegyivel való ügyét ismertette.

Elnök: Meg tudja-e mondani, hogy Heltainak milyen szerepe volt a nyomozásban?

Tanu: Soha sem beszéltem erről Heltaival.

Az elnök fölmutatja Balóné emlékkönyvét, mire Paksy megjegyzi, hogy most látja először ezt a könyvet, tehát nem igaz az a vád, hogy ő hamisította bele Friedrich, Keri és Fényes aláírását. A védők kérdései után Hüttner több pontban ki-

ILLATSZER

és kozmetikai különleges-ségek, eredeti kölni víz, finom szappanok leg-csöbben beszerezhetők

GÁSPÁR ILLATSZERTÁR

SZÉCHENYI-TÉR. 1382

jelent, hogy Paksy a valóságtól eltérő vallomást tett.

A bíróság mellőzi a megeskutést, mert nyilvánvaló, hogy a tanu vádlottakkal szemben ellenséges érzülettel viseltetik.

A tárgyalást pénteken folytatják.

Felére csökkent a szegedi paprikatermés.

A drótféreg megette a paprikapalántákat. — Holdankint átlag három méter-mássa termésre lehet számítani. — Juliusban 60.000 kilót öröltek föl a tartalékokból. — Megindult az export.

Hires exportcikkünknek, a paprikának terméskilátása, mint már jeleztük, a lehető legkedvezőtlenebb. A gyógynövénykísérleti telep vezetőségétől és a termelők érdekképviseletének szakembereitől nyert rendkívül érdekes információi alapján a következőkben adunk számot paprikaforgalmunk ez évi állapotáról és jövő kialakulásáról:

A nagy szárazság és a drótféreg már palántában elpusztította a paprikaföldeket. A palántázást a szárazság miatt június közepe táján fejezték be, de egyes helyeken háromszor is pótolni kellett a kiszáradt sorokat. A mult gazdasági évben 2200 katasztrális hold paprikaföld állott művelés alatt Szeged határában, az idén ennél jóval kevesebbet vettek paprikaművelés alá, mert a termés lehetősége már kora tavasszal elriasztotta a gadákat a különben rendkívül jövedelmező művelési ágától. A tavalyi terméseredmény holdankint átlagos hét-mázsát számítva 154 vagon volt, az idén 60—70 vagon összeredmény várható.

Ha most már az árviszonyokat mérlegeljük, könnyű megmagyarázni az árak hirtelen emelkedését. Az egy hónap előtt még aránylag alacsony paprikáárak július végére kilonként 100 korona átlagos emelkedést értek el. Ez vagononként kerek egymillió koronának felel meg, amely persze eliminálni fogja a mennyiségben beállott veszteségeket, — a termelőknél.

A konjunktura is azt mutatja, hogy a paprikaforgalom megindulása kezdetét vette. Az eddig raktáron tartott tavalyi készletek egymásután kerülnek őrlés alá, a vegyvizsgáló kettőzött munkával végzi a minősítéseket és a bejelentések szerint augusztus hónapban 60.000 kilogram kerül minősítés alá, de ez a szám hatalmasan emelkedni fog. Jellemző, hogy a mult évben július, augusztusban volt legalacsonyabb az őrlési forgalom, ebben az évben már is hatalmasan megindult.

Az exportforgalmunk is megindult ehhez képest. Főleg Németország felé szállítja Szeged a paprikát, de nagy küldemények mennek Cseh-Szlovákiába is. A szabad forgalom még korlátozva van, mert a kormány nem teljesítette a közgyűlés föllirati kérelmét, azonban a szállítási engedélyek megszerzése nem ütközik akadályokba és az engedélyek 3—4 nap alatt megérkeznek.

Végül rendkívül érdekes adatokat gyűjtöttünk össze a helybeli forgalom mértékéről a városi paprikadó egyéves statisztikájából. Ez év januárjában ugyanis 211.137 kilót adtak el Szegeden és minden kiló után ugyanennyi koronát fizettek be a város pénztárába. Februárban 108.357, márciusban 61.734, áprilisban 47.381, májusban 45.578,

júniusban 29184 korona volt az eredmény, július hónap lokális forgalma már meg fogja haladni a 60.000 kilogrammot. A mult év szeptemberében a helyi paprikaforgalom 131.246, októberben 230 ezer, novemberben 216 522 és de-

cemberben 250 990 volt.

Ezekből az adatokból következtetni lehet a még raktáron lévő tartalékokra is, amelyet 40—45 vagonra tehetünk, ha tekintetbe vesszük a mult év exportjának aránylagos kicsinységét.

Megkezdődtek a tanukihallgatások a Tabódy—Dettre felségárulási pörben.

A védelem semmisségi panasza a sötétben való tárgyalás miatt

A Tabódy—Dettre felségárulási bűnpörben ma délben fejezte be a hadbírószék Dobokay Béla vezérkari ezredes kihallgatását zárt tárgyaláson. Ma délután öt órakor nyílt tárgyaláson folytatták tovább a tanukihallgatásokat.

Bajnok Álmos őrnagy az első délutáni tanu, aki elmondja, hogy egy gyűlésen Dettre Béla a következőket mondotta: „Megnyugtatom önöket, pár nap mulva ismét urak leszünk, nem elvtársak, beszéltem a franciákkal.” A gyűlésen Zarecsnik elfogását hazafiatlanságnak bélyegezték. Tabódytól soha nem hallott olyan kijelentést, hogy a tisztek lépjenek be a vörös hadseregbe. Tabódy fölkerítette a tanut, figyelmeztesse Petrán századost, hogy veszélyben van az élete. A proletárdiktatura kitérésének napján Tabódy és Dettre még rangjelzést viseltek.

Baránszky dr védő kérdésére kijelenti a tanu, hogy Tabódyt csak annyiban tekintette kommunistának, amennyiben Sziráky őrmesterrel érintkezett, aki közismert kommunista volt. Véleménye szerint nem kellett volna érintkeznie a katonatanács tagjaival. Eisner dr védő: Nem tetszik tudni, amit Dobokay ezredes is mondott, hogy Sziráky kémkedett a tisztikar után? Tanu: Sziráky csak Tabódy szobája körül settenkedett. Tanu elmondja, hogy Tabódy egy tisztigyűlésen rosszalotta Zarecsnik elárulását, mert „az is csak magyar ember”.

A tanu megeskutése után Vincze Andor őrnagy elmondja, hogy Csehák vezérkari főnöktől hallotta, hogy Tabódy a diktatura kitörése előtt pár nappal kivánta a tisztektől a szociáldemokrata pártba való belépést. A tisztek közül abban az időben sokan már civilben jártak. Tanut megeskették.

A következő tanu Jelínek Sándor százados. Előadja, utasítást kapott Tabódytól, hogy a csendőrséggel hagyja el a várost a vörös hadsereghez való csatlakozás céljából. Elmondja, hogy Tabódy csendőrpörört rendelt ki a korszóra a nemzeti jelvények védelmére. Amikor vissza akarták állítani a rangjelzést. Dettre aranyzsírt ajánlott a sapkán és a karon, a csillag-jelzés ellen tiltakozott Tabódy, mert az „osztrák hagyomány.” Faur ügyész kérdésére elmondja a tanu, hogy egy alkalommal, amikor ellenforradalmi beszédet tartottak és amit aztán a csendőr-bizalmi férfiak besugták, Tabódy magához hívatta a csendőrtiszteket és figyelmeztette a csendőrtiszteket, hogy ilyesmitől tartózkodjanak. A diktatura kitörése

napján 180 csendőrt, akiknek parancsnoka tanu volt, beszállítottak a törvényszék épületébe, mint ellentorradalmárokat. Ügyész kérdésére elmondja a tanu, hogy a csendőrség megbízható volt és szét lehetett volna ugrasztani a direktoriumot. Baránszky védő kérdésére kijelenti a tanu, hogy erről a megbízhatóságról nem volt tudomása Tabódynak, ezt neki senki nem jelezte. Eisner dr kérdésére elmondja a tanu, hogy egy civilnek, aki irást mutatott föl, a csendőrpáncsnokság kiszolgáltatót 800—1000 fegyvert a rókusi vasutasok részére. Köhegyi dr tárgyalásvezető fölteszi a kérdést, hogy volt-e akkor terror Szegeden? Tanu erre azt feleli, hogy általánosságban volt. Ujabb kérdésre azt mondja a tanu, hogy ez abban nyilvánult, hogy nem lehetett fölvarrni a distinkciót.

Eisner dr: És az mi volt, amikor a csendőrség megtagadta a szolgálatot és fenyegetőleg viselkedett a tisztikarral szemben? Tanu: Ez súlyos függelmsértés.

Ezután a vádlottak intéznek kérdéseket a tanuhoz. Dettre többek között ezt kérdezi: Ebben az épületben, a törvényszéken volt ugyanakkor a Neuberger-féle tengerész-különítmény, amikor behozták a csendőröket. Tudja százados ur, hány gépfegyverük volt azoknak? Tanu: En háromat láttam. Dettre: És a csendőröknek hány volt? Tanu: Egy sem.

Baránszky dr az ellentmondások miatt tanu megeskutésének mellőzését kéri. Eisner dr kéri a meghittetését. A hadbírószék az ingadozó vallomás miatt mellőzte a tanu megeskutését. Eisner dr semmisségi okot jelent be és semmisségi okot jelent be azért is, mert a tárgyalást sötétben folytatni nem lehet. (Ez fél 8-kor történt, a terembe nincs bevezetve a villany.) A tárgyalásvezető erre megjegyzi, hogy a védők az ablakhoz mehetnek, ahol még beszűrődik a világosság.

Wickl hadnagy a következő tanu. Elmondja, hogy egy napon Szaty-mazról jövet, rongyos ruhában jelentkezett Tabódynál, aki szívesen fogadta és tegezte. Tárgyalásvezető: Mondta ön, hogy a vörös hadseregben szolgált? Tanu: Igen. Eire már nem tegezett Tabódy és föl-szólított a visszatérésre.

A védők, hivatkozással a sötétben való tárgyalás képtelenségére, nem intéznek kérdést a tanuhoz.

Tabódy: Dicsérte ön a vörös hadsereg állapotát, a fegyelmet és az ellátást? Tanu: Ugy emlékszem, csak a fegyelmet dicsértem. A tárgyalás este nyolc órakor ért véget.

A városok földjeit mentesítik a vagyonszállítás alól.

Budapest, július 27. A városok kongresszusának küldöttsége tisztelettel ma délelőtt Bethlen miniszterelnöknél, Hegedüs és nagyatádi Szabó minisztereknél, hogy mentesítsék a városok földterületeit a vagyonszállítás alól.

A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kérdés megoldása a föld-reform körébe tartozik. A maga részéről elfogadja a kongresszus javaslatát. A miniszterelnök kijelentette, hogy a városok vagyonszállításából nem nagyon származnak finánciális előnyök. A főszempont, hogy a városok birtokában levő területekre is kiterjesztessék a birtokpolitika. Akkor azok mentesíthetők a vagyonszállítás alól. A földművelés-ügy miniszter beleegyezik a mentesítésbe, ha a városok egyes földterületeket rendelkezésükre bocsátanak a rászorulóknak.

A módosításokról tárgyalni fog a városok kongresszusa.

UJDONSÁGOK

— Derült, száraz, igen meleg... Meteorológiai jelentés: A beérkezett kevés számú adatból megállapítható, hogy Középeurópában igen meleg, tulnyomóan száraz, szórva-nyosan zivataros időjárás uralkodott. Hazánkban derült, száraz és igen meleg az idő, csupán Szentes jelent egy milliméteres esőt. A hőmérséklet maximuma 37 fok, minimuma 16 fok Debrecenben. Prognózis: továbbra is meleg idő, helyi zivatarokkal.

— Előkészületek az augusztusi löversenyre. A gazdasági egyesület augusztus 20, 21. és 23-án rendezi a szezon befejező löversenyét, amelyre már is serényen készül a lovaregylet és a gazdasági egyesület. Az ugusztusi versenyekre nagyobb érdeklődésre számítanak és a remény szerint ez a verseny már nagyobb jövedelemmel is zárul, mint a júniusi és nagyban megkönnyíti a versenypályára tervezett új beruházások megvalósítását. A tanács 6000 korona versenydíjjal járul a díjakhoz.

— Meghosszabbították a jövedelmiadó-bevallás határidejét. Budapestről jelentik: Az 1920—1921. évről szóló és jövedelmiadó-bevallások beadásának határideje július 31. ével lejár. A pénzügyminiszter ezt a határidőt ez évi augusztus 15-ig meghosszabbította. Az erre vonatkozó 108.182—1921. számú rendelet a Budapesti Közlöny legközelebbi számában megjelenik.

— Talajkutatás Szeged környékén. Treics Péter magy. kir. állami főgeológus Szegedre érkezett, hogy a környéken talajkutatási kísérleteket végezzen. A talajkutatás célja a Szegedet környező földek talajösszetételének megállapítása, a mi lehetővé teszi a szükséges talajjavítást is. A főgeológus most Királyhalmán végzi talajkutatásait, hogy erdőművelés szempontjából az ottani talajnak milyen fajok felelnek meg leginkább.

László-garageban legolcsóbb és legbiztosabb Bérautók

megrendelhetők éjjel-nappal. Polgár-utca 4. Telefon 814. BENZIN KAPHATÓ. 1236

Kirakat a legjobb hirdetés, ezt bizonyítja a kirakataiban többek között látható:	Nemzeti Aruház Kárász- és Kölcsey-u. sarok.	1234
Elsőrendű férfi zefiringek 2 gallérral	280 korona	
Szintartó kötött férfi zoknik	25 korona	
Minden darabon az ár feltüntetve!		

BELVÁROSI-MOZI

Gsütörtökön, egy napig

A BURLINGTONI JAGUÁR.

IV., befejező része. Főszereplő: **PEARL WHITE.**

Az előző részek összefoglalva ugyancsak láthatók. Azonkívül:

Fridolin nyaral.

Vigjáték 2 felvonásban.

Pénteken, csak egy napig

Szerelmem vására.

Garrich világhírű drámája 7 felvonásban. Főszereplő: **MIA MAY.**

A Vígsház állandó műsordarabja!

Előzetes jelentés! Szombaton, vasárnap **J'ACCUSE.** 7 felvonásban.

Rendes helyárak. Előadások 5, 7, 9 órakor

— **Szterényi autóbalesete.** Budapestről jelentik: Szterényi József báró az este feleségével, fiával és unokájával autón jött le a Svábhegyről. A gép fékje utközben elromlott, az autó egy fordulatnál felborult, kidobva magából valamennyi utast. Baja csupán Szterényinek történt, aki a gép alá került, de olyan szerencsésen, hogy csak a jobb karján szenvedett kisebb természetű zuzódást.

— **Eljegyzés.** Müller Margitot, özv. Müller Kálmán leányát, Szeged, eljegyezte dr. Gronich Norbert, Budapest. Minden külön értesítés helyett.

x **A megfagyott gyermek.** Báró Eötvös József költői remekműve: „A megfagyott gyermek“, amelynek mélységes romantikája, mint ifjúságunk egyik emlékezetünkbe véssző lelki élménye még most is megremegteti a szívünket, megelevenedik a mozi-vászonon. Sas Ede átdolgozta mozifilmé ezt a költői szépségű, megkapó hatású költeményt, amelyet pénteken, szombaton és vasárnap vetíti a Korzó-mozi. A főszerepben Szécsi Ferkó, ez a csodálatos tehetségű gyermekművész gyönyörködteti a nézőt. A megfagyott gyermek előtt a margitszigeti detektivnap érdekesebbnél érdekesebb jeleneteit, ezt a fővárosban is ritka változatosságú, színes pompájú látványosságot vetíti vászonra a Korzó-mozi.

A Szegedi Napló barátai a Szegedi Napló kiadóhivatalánál kézzintessék a nyomtatványaikat.

KÖZGAZDASÁG

Tőzsde.

Zürichi zárlat: Budapest 1.67 és fél. Budapest, július 27. Irányzat: A mai tőzsde irányzata szilárd volt, már a megnyitáskor a hangulat a szilárdság felé haladt, amely a déli órákban a papírok 100—200 koronás megszilárdulását vonta maga után. A zárlat felé azonban a bécsi lángha érték-papír jelentésekre az értékek ismét ellanyhultak. A magyar koronának Bécsben történt ellanyhulása, illetve a bécsi kifizetés emelkedésére az összes valuták megszilárdultak. Dollár nem tudott szilárdságot elérni.

Valuták: Napoleon 1120—1140, dollár 355—365, fr. frank 28.75—29.25, márká 4.47—4.57, líra 15.20—15.40, osztrák korona 38 és fél, 39 és fél, rubel 41 és fél, 42 és fél, lei 4.55—4.65, szokol 4.55—4.65, sv. frank 59—61, kör. és fr. dinár 7.90—8.10, lengyel márká 15 és fél, 16 és fél.

Zürichi nyitás. (Július 27.) Berlin 7.75, Newyork 610, Milano 26.10, Zágráb 350, Prága 7.65, Budapest 1.70, Bécs 0.70, Bukarest 7.90, osztrák bélyegzett 0.70, Varsó 0.30.

Magánforgalom szilárd. Dollár 372, márká 4.65, lei 4.65, szokol 4.63, Bécs 39 ötnyelv

Megalakul a Szeged-Dorozsmai Villamosvasut r.-t.

Tízmillió korona alaptőke, amelynek felét a villamoströszt, felét Szeged és Dorozsma közönsége jegyzi. — 1922-ben be akarják fejezni az építkezéseket. A község küldöttsége a főispánnál és a polgármesternél.

Megirtuk, hogy a szomszéd Dorozsma nagyközség érdemes előjárósága azt a rendkívüli horderejű tervet kezdeményezte, amellyel egy csapásra hatalmasat lendítene a különben is fejlődő község további haladásán, tudniillik a villamosvasut és villamosáramátvezetést.

A fölvetett tervek a legmelegebb szimpátiával találkoztak egy a község lakossága, mint Szeged hatósága és a villamostársaság előtt, ugyannyira, hogy a tervezetéseket nagy vonatkozásokban konkretizálódta is már.

Szerdán délelőtt Dorozsma hét legtehetősebb polgára élén Dózsa István dr. a járás főszolgabírája kereste föl Aigner főispánt és Somogyi polgármestert.

A főszolgabíró előadta az eddigi tárgyalások eredményét, amely szerint a vállalkozás részvénytársasági alapon létesülne, tízmillió korona alaptőkével. A részvények felét a villamosvasutársaság vállalná magára, a másik fele Dorozsma és Szeged közönségére és pénzintézetekre maradna. A polgármester, aki természetesen a legmesszebbmenő erkölcsi támogatást helyezte kilátásba, kijelentette a küldöttségnek, hogy remény van arra is, hogy maga a város nagyobb részvényjegyzéssel támogatja a rendkívül

életrevaló eszmét és aligha lesz akadály a törvényhatósági bizottság, amelynek legközelebbi gyűlésére már kész javaslatot mutat be a tanács.

Aigner főispán ugyancsak a legmelegebb pártfogást és figyelmet ígérte meg a bizottságnak, úgy hogy most már csak a részvénytársaság megalakulása van hátra, amely a közeli hetekben meg is alakul.

Főlöszleges talán részleteznünk, mily nagy előny rejlik a dorozsmai villamosvasut jövő forgalmában úgy Szegedre, mint a szomszéd községre nézve. A személyforgalom biztosításának előnyeinek kívül az áruforgalom és terménybehozatal nyerne kedvező megoldást, a közlekedés gyorsasága szinte Szeged külvárosává tenné a községet, ami viszont a lakáshiányon segítene, ami pedig az ipari áramszolgáltatást illeti, elsősorban a község ipari kulturájának kifejlődéséhez nyit beláthatatlan perspektívát. A vasutársaság mindent elkövet a kivétel érdekében és informálásunkra kijelentette, hogy a remélhető sikeres megalakulás után azonnal megkezdik a beruházásokat, úgy hogy a jövő év vége felé a vonal a forgalomnak átadható legyen.

Férfi fehérneműk

mérték szerint a legszebb kivitelben, igen jutányos árban beszerezhető

LAMPEL és HEGYI

kötött- és szövöttáru üzletében, Püspök-téri bazárépület.

x Ma utoljára vetíti a Korzó-mozi a „John titka“ című romantikus filmdrámát, amelynek meghatározó jeleneteit az előző előadásokon élvezettel szemlélte a közönség. A filmdráma előtt pompás vigjáték kerül színre.

Jóminőségű

kemény tűzifa

felaprítva és házhoz szállítva métermázsánként 150 korona

özv. Teván Józsefné

fatelepén 1371

Timár-utca 9. Telefon 1049.

Délvidéki Kereskedelmi Bank és Váltóüzlet a Wiener Commercial-Bank

budapesti fiókjának kommanditja Szeged, Kigyó-utca 1. (Keleti-palota).

Telefon: 11—62. és 13—43.

Üzletágai: váltóeszámitolások, folyószámlahitel, értékpapírok vétele és eladása, valuta-, deviza- és mindennemű tőzsde- és bank üzlet.

Elfogad betéteket a Wiener Commercial-Bank budapesti fiókjának betétkönyveire. 1351

Öröltetők figyelmébe!

Az „Alföldi malom“ (Szeged, Alsóváros, Hattyas-sor, az utászlatanya mellett) a vámöröléseket legújabb örlőgépeivel végzi. Minden öröltető a saját gabonájából készült elismert legjobb lisztet kapja azonnal vissza. 1304

Gabonamalom, paprikamalom és fűrészgár.

MEGHIVÁS.

A „Pálffy Testvérek Vasöntöde, Gépgyár és Paprikamalom Részvénytársaság“ t. részvényesei folyó évi augusztus hó 2-án délután pontban 3 órakor a társaság Dugonics-tér 11. sz. a. üzleti helyiségében tartandó

V. ÉVI RENDES

KÖZGYÜLÉSÉRE

ezenel tisztelettel meghivatnak.

Napirend tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1919. évi üzleteredményről.
3. A zárszámadások és az 1919. évi mérleg előterjesztése és jóváhagyása.
4. A tiszta jövedelem hovaforrítása iránti határozathozatal.
5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a feimentvény megadása.
6. Felügyelő-Lizottsági tagok választása.

Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, ugyszintén a zárszámadások a fent megjelölt üzleti helyiségben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szegeden, 1921. évi július hó

Az igazgatóság.

Saját készítésű cipők,

előrendű anyagból mérték után azonnal készülnék már a legolcsóbb árban. Színes cipőkben nagy raktár. Cipők javítása leggyorsabban. Pap Béla cipész-mester, ban készül. Feketesas u. 8.

Gumibélyegző: Templom-tér 3.

Mohai Ágnes-Forrás

egészen friss töltésben kapható a főlerakatnál;

Beregi Lajos cégnél

Viszonteladónak lényeges árkedvezmény. 1350

Meghívó.

A Szegedi Bankkegyesület Részvénytársaság folyó év július hó 24-ére egybehívott közgyűlésén a részvényesek nem jelenvén meg határozatképes számban, a társasági alapszabályok 26. §-a értelmében, 1921. évi augusztus hó 7. napján délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében újabb

rendkívüli közgyűlést tartunk, melyre a t. részvényeseket ezenel meghívjuk.

Tárgy:

A társaság vagyonszerzésének (1921. évi XV. t. c.) készpénzbeni lerovására nézve a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságnál történt bejelentés jóváhagyása, esetleg határozathozatal a vagyonszerzésnek váltásrészvények utján való lerovása és ez esetben a váltásrészvények kibocsátása, valamint az alapszabályok 3. §-ának megfelelő módosítása tekintetében.

Szeged, 1921 július 27.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. A közgyűlésen csak azok a részvényesek gyakorolhatják szavazati jogukat, akik részvényeiket a nem esedékes szelvényekkel együtt legalább három nappal a közgyűlés napja előtt a társaság pénztáránál vagy a Szeged-Csongrádi Takarékpénztárnál, vagy Budapesten az Angol-Magyar Bank főintézet pénztáránál leteszik. 1380